

Med Martha mot matsvinn

Översikt - initiativ för minskat matsvinn i åländska livsmedelsaffärer

X Tillämpas
/ Tillämpas delvis
O Tillämpas inte

Åtgärd/initiativ	S-Market
1. Aktiva beställningssystem	X
2. Matsvinnet vägs och registreras för uppföljning	X
3. Mål för minskning av matsvinnet	X
4. Aktivt arbete med mål och uppföljning på målen	X
5. Varor med kort datum säljs till nedsatt pris	X
6. Avtal oberoende leveransens storlek	X
7. Livsmedel skänks till välgörande ändamål	X
8. Kommunikation med kunden om svinn	/
9. All personal aktiv i strävan mot matsvinn	X
10. Ledning stöttar globala hållbarhetsmålet om matsvinn	X
11. Arbetar enligt Food Recovery Hierarchy	/
12. En strävan mot matsvinn lyfts fram i policydokument	X
13. Personalen utbildas i matsvinnfrågor	X
14. Allt matavfall komposteras	/

Förklaring

1. Genom hög aktivitet i beställningssystemen kan beställningsmängden anpassas utgående tidigare svinnuppföljning. För att detta ska ske ändamålsenligt ska även matsvinnet registreras och vägas för att få korrekt data.
2. Genom att väga och följa upp matsvinnet är affärerna medvetna om nuläget och kan mer aktivt arbeta med målet för ett minskat svinn. Då personalen uppskattar mängden matsvinn istället för att väga blir ofta uppföljningen felaktig eftersom uppskattningarna i regel är 1/3 mindre än den reella vikten.
3. Genom ett konkret mål för minskat matsvinn visar butiken en vilja till förbättring och håller ständigt matsvinnfrågan på agendan.
4. Att aktivt följa upp uppsatta mål gör att ledning och personal snabbt kan ta itu med eventuella problem och uppmuntra en gemensamt strävan mot målen.
5. Genom rabatter kan varor med kort datum och frukt och grönt med skönhetsfläckar säljas istället för att bli matsvinn.
6. Avtal som främjar stora beställningar kan öka livsmedelsaffärens matsvinn genom att de känner sig ekonomiskt pressade att köpa in större volymer än de behöver. Avtal oberoende storlek på beställning är alltså att föredra.
7. På Åland skänks livsmedel i första hand till Matbanken.
8. Att kommunicera med kunderna och göra kunden delaktig i arbetet mot matsvinn kan påverka svinnet både i butiken och hemmet.
9. En personal som aktivt medverkar i strävan mot svinn kan leda till nya initiativ. Egen uppföljning av siffror gör att arbetet utvärderas så frekvent som ansvarspersonen önskar.
10. I de globala hållbarhetsmålen är mål 12 ”Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster”. Ett undermål är att halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet till år 2030.
11. Food Recovery Hierachy är en modell för tillvaratagande av resurser. I första hand ska matsvinnet minskas, sedan doneras till behövande, användas till djurfoder, användas för tillvaratagande av energi, kompostering och i sista hand slängas som blandavfall.

12. Att lyfta fram en minskning av matsvinn i policydokument visar på att affären ständigt arbetar med frågan och att frågan är en av de saker som är av högsta prioritet i affären.
13. En utbildad personal lyfts i flera sammanhang upp som en nyckelfaktor i livsmedelsaffärernas minskning av matsvinn.
14. Kompostering av förpackade livsmedel istället för att slänga hela förpackningar innehållande livsmedel som blandavfall.

Initiativ för minskat matsvinn: S-Market

Elina Fellman

Marketchef, S-market Jomala och S-market Godby

1. Aktiva beställningssystem

Personalen har olika ansvarsområden. Den som gör beställningarna är också den som ansvarar för avdelningen, fyller på hyllorna och håller koll på åtgången. Vi har ett automatiserat beställningssystem för de torra varorna och bland den typen av varor är matsvinnsmängden obefintlig.

2. Matsvinnet vägs och registreras för uppföljning

Matsvinnet vägs och blippas ut ur systemet.

3. Mål för minskning av matsvinn

Vi har hårda målsättningar för varje avdelning. Vi har lyckats med att minska mängden matsvinn extremt mycket de senaste åren, speciellt i butiken i Jomala. Alla butiker inom kedjan har skräddarsydda mål.

4. Aktivt arbete med mål och uppföljning på målen

Matsvinnfrågor är en ständig punkt på våra månadsmöten och vi strävar efter en ständig förbättring varje år på varje avdelning. För att uppfylla målen måste matsvinnet hela tiden finnas i åtanke hos både mig och övrig personal. Personalen kan också på egen hand ta ut siffror för att följa upp matsvinnsmängden så ofta de vill.

5. Varor med kort datum säljs till nedsatt pris

Vi rabatterar varor dagen innan bäst före-dag eller sista förbrukningsdag. Timmen innan butiken stänger rabatterar vi varorna ytterligare och det är omtyckt av våra besökare, varorna försvinner från hyllorna och vi slipper slänga maten. Vi rabatterar också varor från sortiment som utgår, men dessa har ofta långt datum.

6. Avtal oberoende leveransens storlek

Vi har ett avtal inom kedjan som gör att vi aldrig känner oss pressade att köpa in större volymer än vad vi behöver.

7. Livsmedel skänks till välgörande ändamål

Matbanken är här varje vardag förutom på fredagen och hämtar varor. Matbanken får varor som går ut samma dag, så de är fullständigt användbara fortfarande. Vi har även ett kylskåp som finns utanför kassorna. I kylskåpet kan våra kunder bidra med varor till Matbanken.

8. Kommunikation med kunden om svinn

Vi har ursprungligen inte jobbat så mycket med värdeskapande kommunikation men försöker hela tiden bli bättre. Jag tror att det är något som blir bara viktigare och viktigare för konsumenten, som med FairTrade, närmat och hur butiken jobbar mot matsvinn. Vi har en aktiv sida på Facebook där bland annat inköpslistor har varit på tapeten för att minska matsvinnet i hemmet. Vi informerar om vårt samarbete med Matbanken, men vi kunde bli bättre på att berätta om hur mycket vi faktiskt gör. Vi fick ett meddelande om Spillveckan (kommentar: en vecka mot matsvinn i månadsskiftet augusti-september) från kedjan, men tyvärr engagerade vi oss inte år på grund av att jag inte var på plats just då. Men det är något som vi kan tänka oss delta i ett annat år.

9. All personal aktiv i strävan mot matsvinn

Vår framgång med att minska svinn är definitivt personalen. Personalen känner ansvar för sin avdelning, vi har rätt personer på rätt plats. Dessutom arbetar vi väldigt strukturerat vilket hjälper för att motverka matsvinn i den dagliga driften.

10. Ledning stöttar globala hållbarhetsmålet om matsvinn

Jag stöttar målet, men i vår butik i Jomala ser jag just nu inte hur vi skulle kunna minska svinnmängden med hälften eftersom vi har en så låg procent. I butiken i Godby är det eventuellt möjligt på lång sikt då svinnprocenten där är något högre. Vi har uppsatta mål för tillgänglighet, hur stor andel av vårt sortiment som ska finnas i butiken. Vi arbetar med en ständig balansgång mellan att ha så brett sortiment som möjligt och så låg svinnprocent som möjligt. Om vi ska minska svinnprocenten ännu mer i Jomala så gäller det nog att kunden hjälper till i stävan. För att göra ytterligare minskningar kunde en sak vara att minska tillgängligheten av varor, men det är inte aktuellt just nu.

11. Arbetar enligt Food Recovery Hierarchy

Vi arbetar helt och hållet med de första delarna, försöka minska matsvinnet och skänka till välgörenhet. Vi har paus i att ge livsmedel till djurfoder, men hoppas på att kunna återkomma till det senare.

12. En strävan mot matsvinn lyfts fram i policydokument

Matsvinnet lyfts fram både i policyn för kedjan och vår årsredovisning. Frågan arbetas med på alla nivåer.

13. Personalen utbildas i matsvinsfrågor

Redan när någon börjar arbeta på S-Market ingår information som relateras till matsvinn i vår första genomgång med personalen, som hur våra rutiner och mål ser ut. All personal bekantar sig också med alla avdelningar så att vi kan arbeta som en helhet trots olika ansvarsområden. Jag finns sedan tillgänglig som stöd och vi får också stöd, tips och utvecklingsförslag inom matsvinsfrågor från kedjan.

14. Allt matavfall komposteras

Vi komposterar vissa saker och sorterar förpackningarna, men inte alla. Kött är till exempel en vara som vi lämnar i förpackningen och slänger förpackningen som hel.